POSTADRES
Postbus 20
7500 AA ENSCHEDE

BEZOEKADRES

TELEFOONNUMMER
14053

Aan de Gemeenteraad

DATUM	ONS KENMERK	BEHANDELD DOOR
5 november 2026	2600026677	EGT van 't Erve
UW BRIEF VAN	UW KENMERK	DOORKIESNUMMER
		06 - 12 09 82 49

ONDERWERP
Perspectievennota: strategische keuzes
In de warmtetransitie

Geachte leden van de Raad,

In onze brief van 26 augustus 2026 hebben wij toegelicht hoe wij uw raad willen betrekken bij de strategische vraagstukken in de warmtetransitie. Daarin kondigden wij aan op 16 november beeldvormend met u in gesprek te gaan aan de hand van een perspectievennota. Deze is als bijlage aan deze brief toegevoegd.

Doel van deze brief
De warmtetransitie vraagt de komende periode om samenhangende keuzes over de warmteoplossingen die in Enschede kansrijk zijn, de wijze waarop collectieve warmte-oplossingen kunnen worden gerealiseerd en de rol die de gemeente daarbij wil vervullen. Deze keuzes raken aan de betaalbaarheid van warmte, keuzevrijheid van de inwoner, publieke regie, financiële risico’s voor de gemeente, netcongestie en de uitvoerbaarheid van woningbouw en gebiedsontwikkeling. Met de verzending van deze brief en de daarbij behorende bijlage willen wij uw raad in staat stellen zich een goed beeld te vormen van de mogelijkheden, onzekerheden en dilemma’s.

Perspectievennota: strategische keuzes in de warmtetransitie
Deze nota beschrijft het wettelijke kader voor het opstellen van een warmteprogramma en de keuzes die daarbij voorliggen. Omdat de verwachtingen over de toekomstige beschikbaarheid van klimaatneutraal gas door het Rijk naar beneden zijn bijgesteld, wijst de perspectievennota er op dat dit voor iedere buurt een keuze vraagt tussen individuele elektrische oplossingen en collectieve warmtesystemen.

In het plan van aanpak voor het warmteprogramma, dat uw raad op 27 oktober 2025 vaststelde, staat dat onder meer wordt gelet op de nationale meerkosten van een warmte-oplossing, naar de kosten van de eindgebruiker, de technische haalbaarheid en de ruimte op het elektriciteitsnet.

Voor collectieve warmte werkt de nota twee beleidskeuzes uit: 1) wel of niet actief inzetten op de ontwikkeling van nieuwe grootschalige warmtenetten en 2) wel of niet gebruikmaken van de aanwijsbevoegdheid om collectieve warmteoplossingen tot stand te brengen. Wanneer de gemeenteraad gebruik maakt van de aanwijsbevoegdheid voor een bepaalde buurt, dan wordt van bewoners verwacht dat ze overstappen op een duurzaam alternatief voor aardgas en stopt de levering van aardgas op enig moment. De inzet van de aanwijsbevoegdheid is aan strikte voorwaarden verbonden. Zo zal vast moeten staan dat de overstap voor bewoners en gebouweigenaren haalbaar en betaalbaar is. Binnen een aangewezen gebied is aansluiting op het collectieve warmtesysteem niet verplicht. Inwoners kunnen kiezen voor een gelijkwaardig duurzaam alternatief. Door gebruik te maken van de aanwijsbevoegdheid, kan het vollooprisico worden beperkt. Dat is het financiële risico dat er minder gebouwen worden aangesloten op het warmtenet dan eerder verondersteld, of dat er later wordt aangesloten, dan eerder gedacht. Inzet van de aanwijsbevoegdheid leidt er kortom toe, dat de financierbaarheid van een collectieve warmtevoorziening verbeterd. Bewoners kunnen echter niet kiezen voor behoud van de gasaansluiting.

De perspectievennota vergelijkt ook verschillende uitvoeringsmodellen voor collectieve warmte. Een gezamenlijk regionaal warmtebedrijf biedt sterke lokale zeggenschap en sluit aan bij de bestaande Twentse warmte-infrastructuur, maar brengt ook financiële en organisatorische verantwoordelijkheden met zich mee. Andere modellen kunnen schaalvoordelen bieden of het directe gemeentelijke ondernemingsrisico beperken, maar betekenen doorgaans minder lokale invloed of een grotere afhankelijkheid van andere partijen. Daarnaast beschrijft de nota hoe warmtenetten kunnen bijdragen aan het beperken van de elektriciteitsvraag en daarmee aan woningbouw en economische ontwikkeling, terwijl nieuwbouw omgekeerd de realisatie van nieuwe warmtenetten in bestaande wijken kan ondersteunen.

Vervolg
Wij stellen voor de Perspectievennota, overeenkomstig de eerder aangekondigde planning, op 16 november 2026 beeldvormend te bespreken in de vergadering van de Stedelijke commissie Fysiek.

De volgende vragen zouden daarbij dienstbaar kunnen zijn:

- Welke publieke belangen (zoals betaalbaarheid, betrouwbaarheid) vindt u het belangrijkst bij de warmtetransitie?
- Welke kansen, risico’s en dilemma’s ziet u bij de verschillende uitvoeringsstrategieën voor collectieve warmte?
- Onder welke voorwaarden zou de inzet van de aanwijsbevoegdheid voor u bespreekbaar zijn?
- Welke informatie heeft u nog nodig om later een oordeel te kunnen vormen over de rol van de gemeenten bij een warmtebedrijf en de ontwikkeling van warmtenetten?

In de raadsbrief van 26 augustus spraken we de verwachting uit u in oktober te kunnen informeren over de resultaten van de verkenning haalbaarheid oprichting Regionaal Warmtebedrijf Twente. Dat moment stellen we met enkele maanden uit. In de rapportage die we hierover zullen aanbieden, willen we namelijk ook de resultaten betrekken van een lopend interdepartementaal beleidsonderzoek vanuit het rijk rondom energietransitie van de woningvoorraad. De resultaten daarvan worden in november van dit jaar verwacht.

Tenslotte moeten er ook langetermijnkeuzes worden gemaakt over de inzet van waterstof en de opwek en opslag van elektriciteit. Deze keuzes werken we uit in de uitgangspunten voor het Energiesysteem 2050. Het Energiesystem 2050 en het warmteprogramma zijn sterk met elkaar verweven en zullen uiteindelijk beide opgaan in een programma Energie. Daarom zorgen we ervoor dat beide beleidsstukken goed op elkaar aansluiten.

De eerste stap bij de ontwikkeling van het Energiesysteem 2050 bestaat uit de vaststelling van een aantal uitgangspunten. U ontvangt hierover binnenkort nadere informatie.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Enschede,
de Secretaris, de Burgemeester,

(M.W. de Graaf) (R.W. Bleker)

Bijlagen:
1. Perspectievennota: strategische keuzes in de warmtetransitie